

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Andreæ Vallensis Vvlgo Del Vavlx Andanensis, I. V. D. Et
In Alma Academia Lovaniensi SS. Canonum Professoris
Ordinarii, Paratitla Ivris Canonici Sive Decretalivm D.
Gregorii Papæ IX. Svmmaria Ac ...**

Delvaux, André

Coloniæ Agrippinæ, 1686

2. De fide Catholica.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62177)

atis actum, quo spirant Spiritum Sanctum: & si e cum in illis sit idem fundamentum, eadem ratio fundandi, & idem terminus. erit quoque eadem relatio. Nec ulla est oppositio relativa inter Patrem & Filium spirantem, quia conveniunt in eadem virtute spirandi, & ratione illius virtutis sunt unum principium, sicut & unus Deus, propter eandem formam divinitatis, & unus creator propter eandem vim creandi. Et hinc licet Pater & Filius possint dici duo spiritus, propter duo supposita non tamen duo spiratores propter unicam spirationem. Ratio diversitatis est, quia spirans est adjectivum, Spirator verò substantivum. Nomina autem adjectiva, cum significant formam ut inexistens, necessariò multiplicantur, seu habent numerum secundum multiplicationem subjectorum seu suppositorum: nomina autem substantiva solum multiplicantur ad multiplicationem formæ, quam significant licet interdum Patres ponant substantivum pro adjectivo.

8. Vitanda autem sunt in divinis nomina diversitatem essentia significantia, qualia sunt Diversus, Differentis, ne tollatur unitas essentia; Divinus, Separatus, ne tollatur simplicitas divina essentia; Dispar, ne tollatur æqualitas; Dissimilis, Discrepanans, Alienus, ne tollatur similitudo: & sic de similibus: solumque utendum voce distinctionis, significante solam oppositionem relativam, & suppositorum distinctionem. Hinc licet filius recte dicatur alius à Patre, quia hoc nomine masculinè accepto significatur distinctio personæ seu suppositi in natura: non potest tamen dici aliud, vel diversus, *d. e. damnatus*, quia significatur diversitas naturæ seu substantiæ, quæ est essentia, in qua sunt unum & idem: & ideo si quando in scriptura authentica invenitur diversitas, vel differentia personarum, ea sumi debet & sumitur pro distinctione: bene tamen dicitur aliud suppositum.

Vitanda quoque sunt nomina repugnantia distinctioni personarum, qualia sunt solitarius, Singularis, Unicus: licet recte dicamus unicum filium, quia in divinis non sunt plures Filij.

§ II.

De Fide Catholica.

1. Quid sit Fides.
2. Traditiones quosuplices.
3. De Fide quatenus disputare liceat.

4. Qui teneantur præstare professionem Fidei.

Fides variis modis sumitur, ut videtur licet apud Hostiensem h. tit. Ubi tamen, velit hic sumi pro collectione articulorum Fidei, qui in Symbolo Athanasii continentur: tamen, quia illi articuli obiectum potius sunt Fidei, ut ea, quæ credenda sunt, ideo, rectius dicitur. Esse donum Dei ac lumen, quo illustratus homo firmiter assentitur omnibus quæ Deus revelavit, & nobis per Ecclesiam credenda proposuit, sive scripta illa sint, sive non sint. Et hæc consistunt, partim in libris sacris & Canonicis: qui quot sunt, & qui sint, vide Conc. Trid. Sess. 4. ubi illos enumerat, & anathemate ferit eum, qui eosdem integros, cum omnibus suis partibus, prout in Ecclesia Catholica legi consueverunt, & in veteri vulgata Latina editione habentur, pro sacris & Canonicis non susceperit: partim in ijs, quæ sine scripto continentur, traditionibus, quæ ipsius Christi ore ab Apostolis acceptæ, aut ab ipsis Apostolis, Spiritu Sancto dictante, quasi per manus traditæ, ad nos usque pervenerunt, Concil. Trid. *ibid.* ubi similiter anathemate ferit eum, qui prædictas traditiones sciens & prudens contempserit.

2. Traditionum autem aliæ sunt divinae, ut quod Spiritus Sanctus à Patre & Filio, tanquam ab uno principio & una spiratione ex omni æternitate processerit: quod tres personæ divinae in una substantia sint æquales, & distinguantur realiter per relationes reales. Aliæ sunt Apostolicæ, ut ciborum delectus, jejuniæ quadragesimæ, trina immersio, dum quis sacro fonte baptismatis abluitur. Aliæ sunt Ecclesiasticæ, ut mores & consuetudines quas observat Ecclesia consecrando altaria, vasa, calices, templa, vestes, quibus utitur in Missæ sacrificio.

3. Additur autem in Titulo, *Catholica*, id est universalis: de qua Fide disputare publicè vel privatim prohibetur Laicis sub pœna excommunicationis, in cap. 2. §. 1. *De hæresibus in 6. Concil. Mechl. diocæs. 1600. tit. 1. cap. 1.* & alijs quibusdam publicè turbis coadunatis, in *1. Nemo Cod. eod.* Nec etiam magistris & custodibus Canonum fas est inire certamen cum hominibus alienæ communionis, ut dicitur in *e. Cum quibus xxiv. q. 3.* Quod verum est, si causa tumultus

rus & perfidiae defendenda disputetur. *d. l. Nemo.* Alias ad confusiones haereticorum & veritatem eliciendam disputare licet.

4. Hujus verò Fidei professionem facere tenentur, in primis electus seu promovendus ad Episcopatum Conc. Trid. Sess. 24. cap. 1. *De reformat.* Item provisus de Canonicibus & dignitatibus in Cathedralibus Ecclesijs, non tantum coram Episcopo, seu ejus Officiali, sed etiam Capitulo, sub poena non faciendi fructus suos, non suffragante eis possessione, Conc. Trid. *d. Sess. 24. cap. 12. §. provisus De reformat.* Sic refert Franc. Zypæus *De iure Pontificio nono lib. 1. hoc tit.* Carolus Magnus jam olim sanxisset, ut Presbyteri & Diaconi, per Parochias constituendi, hanc professionem suo Episcopo facerent; ejusque formam pro Graecis edidisse Gregorium XI. pro Latinis Pium IV. Eandem professionem injungi etiam ijs, qui Doctoratum, Licentiam, aut cujusvis artis professionem adipiscuntur, Chirurgis, Medicis, Confessarijs, Concionatoribus, Advocatis, Procuratoribus in causa Religionis, Magistratibus, Ludimagistris, Bibliopolis, Oblaticibus. Videantur Declarationes Cardinalium *ad. cap. 2. Concilij Trident. Sess. 25. de reformat.*

TITULUS III.

De Constitutionibus.

§. I.

Constitutionum origo & divisio.

1. *Constitutio dupliciter sumitur, generaliter & specialiter.*
2. *Ratio nominis.*
3. *Origo Constitutionum.*
4. *Earum condendarum modi, per Epistolam, Decretum & Edictum.*
5. *Constitutiones Principum secularium plerumque leges; Pontificum Decreta, Canones, & simpliciter Constitutiones appellari.*
6. *Constitutionum Ecclesiasticarum species, Dogma, Mandatum, Interdictum, Sanctio, Canon, Decretum, Epistola decretalis.*
7. *Motus proprius, Responsum SS. Patrum, Pragmatica sanctio.*

Cum omne Jus Pontificium, quo utimur, constet scripto aut non scripto, & scriptum sit certius nobiliusque, quam non scriptum, ut antè diximus: ideo summus Pontifex, posito fundamento totius Juris Canonici, incipit à iure scripto, cujusmodi est Constitutio.

1. Sumitur Constitutio dupliciter, nempe generaliter & specialiter. Generaliter sumpta omnes iuris scripti, sive Canonici sive Civilis partes comprehendit, à quocunque, sive à Principe, sive ab inferiori (qui tamen Constitutionis eadem potestatem habeat) proficiscatur, ut de Ecclesiastica Constitutione patet ex *c. 6. 8. & 11. & 12. h. t.* & ita in hoc Titulo sumitur specialiter verò est jus illud scriptum quod Rex vel Imperator vel Princeps constituit, vel edidit, *can. Constitutio Dist. 2. l. 1. D. eod.* Quod enim Principi placuit, legis habet vigorem, *d. l. 1. §. quod Principi, Instit. de jur. nat. gen. & civili:* ut de eo dubitare sacrilegium dicatur in *l. fin. Cod. de LL.*

2. Dicitur autem Constitutio à Constituendo, id est simul statuendo, quasi commune statutum; vel quia lex debeat esse communis, *can. Erit autem Lex. distinct. 4.* vel quia Princeps non solus, sed simul cum Proceribus suis & Consiliarijs leges condar, *l. Humanum Cod. de LL.* Nec obstat, quod ex Constitutionibus quaedam sint personales, *§. ex his Instit. d. tit.* quia quatenus Constitutio est personalis, degenerat à nomine & natura Legis ac Constitutionis, & induit nomen & naturam privilegij ut patet ex *can. Regula distinct. 3.* Adde quòd ut inquirunt Philosphi, non sit necesse rationem etymologicam converti cum nomine: nam Fur dicitur à Furvo, eo quòd de nocte fiat, cum tamen etiam fiat de die deturque furtum manifestum, *l. 1. D. De furis.* Sic Tutor à Tuendo, Doctor à Docendo, Augustus ab Augendo dicitur, cum tamen sit tutor, qui non tuetur; Doctor, qui non docet, Augustus qui non auget.

3. Cœpit autem Jus Constitutionis à justificationibus, quas Dominus tradidit Moyse, dicens Exodi 12. *Si emerit servum Hebraum & c. can. Ius autem distinct. 7.* Moyse vero gentis Hebraeae primus omnium divinas leges factis litteris explicavit; & Phoroneus Rex Graecis primis leges judiciaque constituit; & alij alijs: ac inter eos, de quibus ante, Num. Pom.